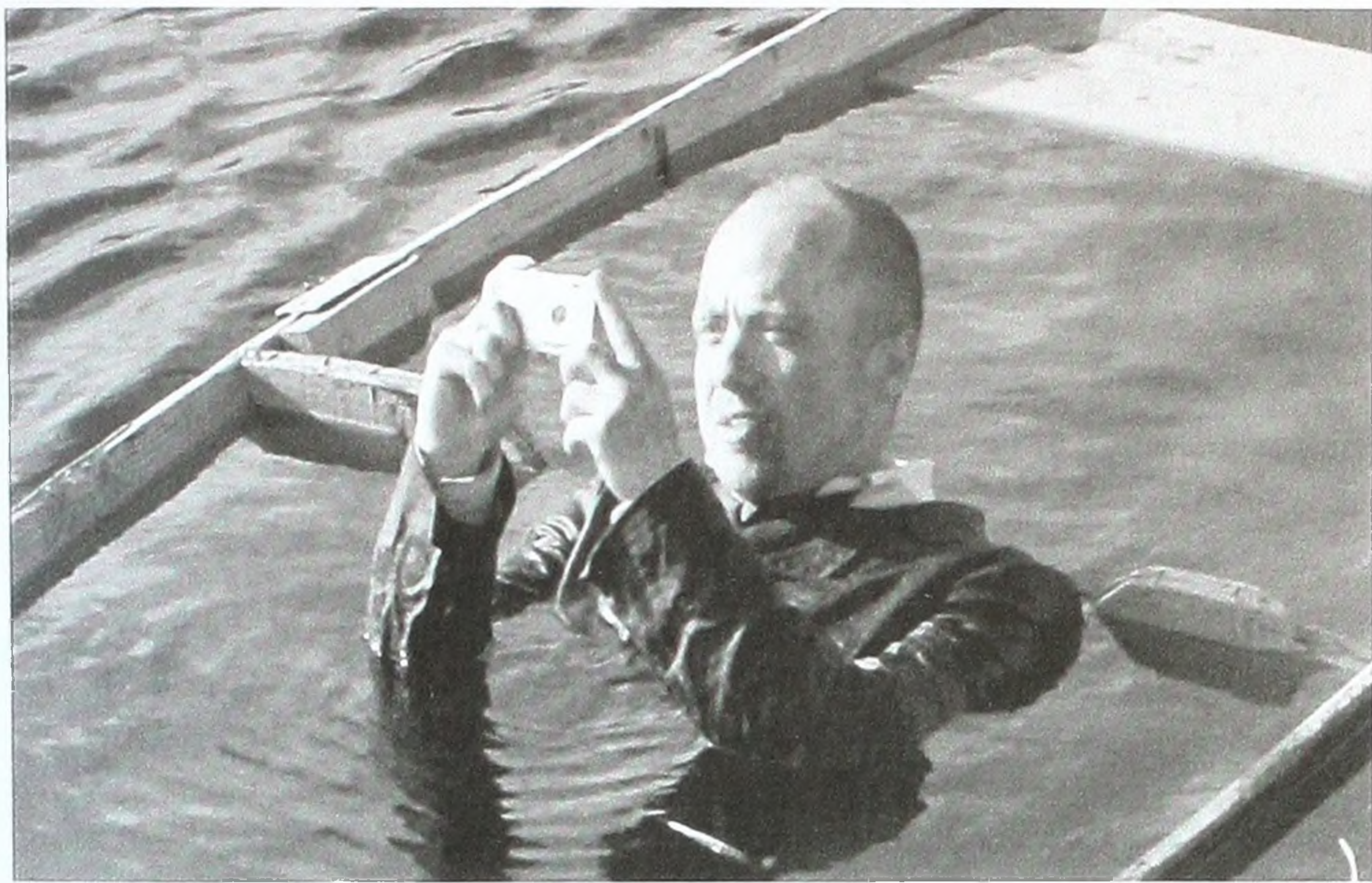

Лариса Іванишина

Хворобливі жіночі фантазії

«Таємничий острів», ігровий, повнометражний
Автор сценарію Ірен Роздобудько
Режисер Володимир Тихий
Оператор Юрій Борсук
У ролях: Євген Стичкін, Антоніна Кузіна, Богдан Бенюк,
Володимир Ніколаєнко, Неллі Уварова.
«Film. UA», 2008

Євген Стичкін у фільмі **«Таємничий острів»**.
Режисер Володимир Тихий. 2008.

У титрах кількох фільмів уже стоїть прізвище Ірен Роздобудько, авторки 12 романів («Гудзик», «Зів'ялі квіти викидають» – екранізовано). І ось найновіший фільм, для якого вона написала сценарій, – «Таємничий острів» (прем'єра в Будинку кіно в січні 2009 року).

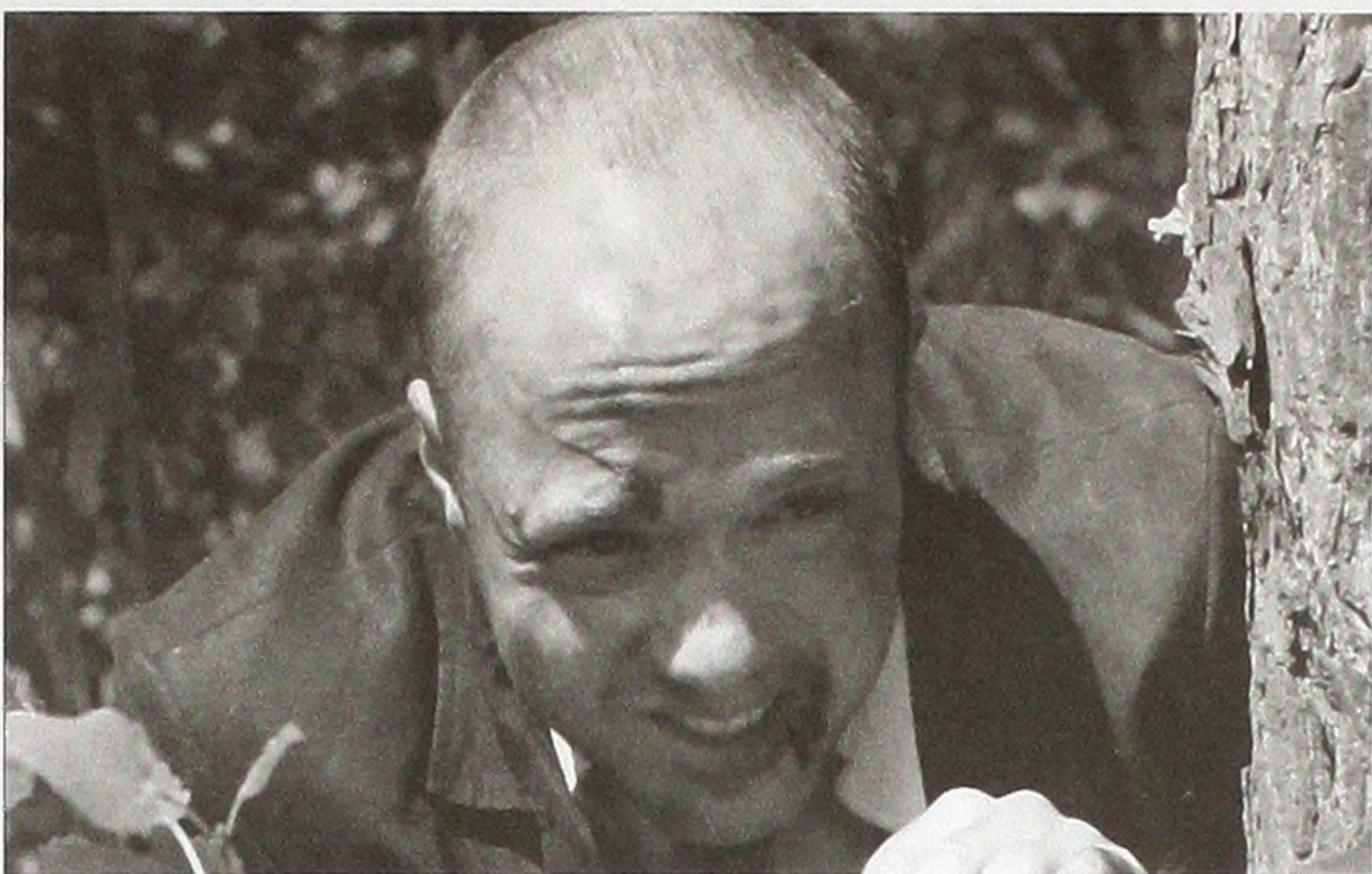
Творці фільму орієнтувалися на масового глядача, хоча, на відміну від продукції кримінального жанру, є в ньому щось химерне і навіть нездорове.

Не зовсім приємно і те, що хоча сценарист пише україномовні твори, знімальна група також з України, та й село, де розгортаються події, називається Кагарланівка, однак дія відбувається в Росії. Про це свідчить не тільки російська мова, російський актор Євген Стичкін у головній ролі, а й така незначна, але суттєва деталь, як бланк з російським гербом на столі сільського міліціонера.

Зовнішність, манера говорити по мобільному з секретаркою та шикарне авто свідчать, що головний герой Максим – успішний бізнесмен. Він приїжджає в глушину, в Кагарланівку, аби знайти свою дружину Ольгу, журналістку. Тиждень, як вона поїхала сюди, хоча збиралася всього на два дні, начитавшись про якийсь таємничий острів (по-

тім з'ясується, що сам острів існує, але його таємничість – цілковитий блеф). І жодних звісток, тільки лист, який вона написала перед від'їздом, про те, щоб він її не шукав. Природно, що молодий чоловік розшукує її спершу в місцевому готелі, потім розпитує в дільничного міліціонера. Та відповідають йому якимось дивно, без найменшого співчуття й бажання бодай чимось допомогти. Міліціонер відмахується від нього, мовляв, я займаюся кримінальними справами, а це ваші сімейні проблеми. До того ж разом із байдужістю в усіх персонажів проявляється якась абсурдна дивакуватість, нездатність комунікуватися, наче «не всі вдома». Одне слово – а la Кіра Муратова. І хоч як Максим намагається дістатися до того недалекого острова на просторій водоймі, де, як він сподівається, перебуває його дружина, все марно, ніхто не хоче допомогти. Навіть більше, настійно радять їхати звідси, а коли він цю пораду ігнорує, починають погрожувати, а тоді й жорстоко над ним знущатися на якійсь пилорамі, де прив'язують до дошки і запускають агрегат, який може його посікти.

Єдина Даша, дівчина, яку він підвіз до Кагарланівки на

своєму авто, проливає світло на той острів: уже 30 років її батько-вчений проводить там експерименти, шукає «еліксир щастя». Це, звичайно, викликає в Максима ще більшу тривогу і він рветься туди, незважаючи на замах бандитів на його життя, на те, що хтось спалив його машину. Тут ми маємо вірити авторам фільму, що Максим загартований у життєвих катастрофах і на шляху до мети його ніщо не спинить. Ніщо не спиняє – і після шаленої бійки на причалі він таки вирветься на човні в напрямі до острова. Чергова халепа, бо човен дірявий – і сцену з майже затонувим човном, на якому занурений у воду Максим розглядає фото своєї дружини, режисер повторює двічі – на початку фільму як заставку і в перебігу сюжету.

Коли ж нарешті вплав він дістається до того клятого острова, то одразу знаходить там свою дружину, і не саму, а з подругою та юрмою приятелів. Коли він хапає дружину, аби тікати звідси, то дізнається, що ця вся катавасія – придуманий нею розіграш. Їй захотілося перевірити, наскільки він її любить і чи долатиме перешкоди і смертельні небезпеки, аби «визволити» її. З накинута на плечі пледом Максим якийсь час замислюється, а тоді знову на очах у всіх кидається у воду і не виринає (режисер повторює передфінальний епізод із знаменитих «Польотів уві сні та наяву», і присутні чоловіки так само не охоче роздягаються, не поспішаючи стрибати у воду, аби його рятувати). Максим захоплює моторний човен і вертається в село, заходить до будинку Даші, не застає її, тільки жіночка, яка також була задіяна у цьому «спектаклі», заливаючись сміється, весело його втішаючи: «до

Євген Сличкін у фільмі «Таємничий острів».

Євген Сличкін і Неллі Уварова у фільмі «Таємничий острів».

Антоніна Кузіна і Євген Сличкін у фільмі «Таємничий острів». Режисер Володимир Тихий. 2008.

весілля заживе». Сівши в рейсовий автобус, він покидає село.

І нарешті геппі енд: на першій же зупинці в автобус заходить Даша, сідає поруч і вони обмінюються виразними поглядами...

На рівні викладеного сюжету, що розкриває основну колізію «Таємничого острова», маємо хворобливі бажання Ольги сприймати інших, в цьому разі свого чоловіка, як маріонеток, погратися психікою людини задля власної розваги. Це задоволення, очевидно, обійшлося їй не дешево, бо ж усіх учасників «спектаклю», разом з міліціонером, оплачено. Та вся затія (а заодно й сюжет) безглузда. Бо якщо в людини є такий режисерський талант, то чому б його не використовувати за призначенням – наприклад, у масових діях під час свят: завжди знайдуться охочі. Та цей резон можна й заперечити: який кайф керувати невідомими «пішаками» – зовсім інша справа, коли ти дистанційно, руками інших людей знущаєш над власним чоловіком! Можна зробити припущення, що, вигадуючи таке, авторка сценарію, очевидно, мала бажання поквитатися з чоловічою статтю.

Володимир Тихий, всупереч власному прізвищу, виявляє схильність до жорстокості й винахідливості у її зображенні. Йдеться про знущання над бідлашним героєм, хоча той, попри все, виглядає хвацьким і незборимим (цікаво, чи таке трактування персонажа передбачалося сценарієм, чи таким його зробив Євген Сличкін?). Ще у своєму дебюті «Мийники автомобілів» Тихий втягував у якісь невиразні кримінальні «розбірки» дітей, дав у руки їм вогнепальну зброю, яку вони не забарилися пустити в хід.

Загалом історія надумана. І лише єдине справжнє промайнуло – це реакція Даші в той момент, коли вона зайшла в автобус і побачила Максима. Вона, також задіяна в спектакль, не знала, як розгортався далі той, за її словами, «цирк».

Ми побачили досить професійну гру і Сличкіна, і Бенюка, і Ніколаєнка, професійні зйомки та режисуру. А от який сенс усіх цих творчих зусиль?